

Nuorisovaltuusto jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 7.6.2022 aloitteen moposuoran rakentamisesta Asikkalaan. Aloite kokonaisuudessaan liitteenä.

Aloitteen valmistelussa on hyödynnetty kunnan liikenneturvatyöryhmää, liikenneturvaa, poliisia sekä myös Lempäälässä tehtyä selvitystä moposuoran toteuttamisedellytyksistä.

Idea moposuorasta on lähtökohtaisesti hyvä, kannatettava ja varmasti tarpeellinen! Nuoret tarvitsevat paikan, jossa

- viettää aikaa yhdessä muiden mopoilijoiden kanssa ilman ajamisesta ja harjoittelusta aiheutuvaa häiriötä muille kuntalaisille ja
- muulta liikenteeltä suljetulla alueella laillisesti ja turvallisesti harjoitella taitoja sekä oppia tunnistamaan omia rajojaan mopon käsittelyyn liittyen.

Aloitetta on käsitelty kunnan liikenneturvallisuuustyöryhmässä 20.9.2022 ja selvityksen laatimiseen osallistunut kunnan eri palvelualueet.

Mikä on moposuora?

Moposuora on liikenteeltä ja muilta käyttäjiltä suljettu alue, jossa ajetaan ja harjoitellaan omalla vastuulla.

Ajoneuvojen liikennevakuutukset eivät ole voimassa!

- Moposuoralla noudatetaan alueen käyttöön sovellettuja, yhdessä käyttäjien kanssa laadittuja sääntöjä (ajosuunnat, kääntymispaikat, muiden huomioiminen).
- Moposuora mahdollistaa ajoharjoittelun tavalla, joka ei ole laissa sallittua yleisillä teillä (mm. keuliminen ja muu temppuilu).

Kuluttajaturvallisuuslaki

”Mopoharjoitteluratapalvelun järjestämisessä tulee huomioida mm.

Kuluttajaturvallisuuslaista (920/2011) tulevat vaatimukset. Alla tiivistettynä lainsäädännön vaatimuksia:

- Kuluttajaturvallisuuslain mukaan palvelusta ei saa aiheutua vaaraa sen käyttäjille tai sivullisille.
- Palveluntarjoajan eli kunnan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistuttava siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa.
- Palveluntarjoajan on annettava käyttäjille riittävät tiedot sen arvioimiseksi, voivatko he osallistua turvallisesti palveluun.
- Mopoharjoitteluradat katsotaan lähtökohtaisesti sellaisiksi palveluiksi, jolle on laadittava turvallisuusasiakirja. Asiakirja tulee olla laadittuna ennen palvelun tarjoamisen aloittamista.
- Turvallisuusasiakirja on palveluntarjoajan kirjallinen kuvaus siitä, miten palvelun turvallisuus on järjestetty. Turvallisuusasiakirjassa kuvataan palveluun liittyvät vaarat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi ja hätätilanteisiin varautumiseksi.”

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

”Tukesin ohjeistuksissa turvallisuuden kannalta mm. seuraavia asioita tulisi ottaa huomioon:

- Jos kunta järjestää palveluna moposuoran, on kunnan vastuulla varmistua palvelun turvallisuudesta.XXX
- Kunnan tulee tehdä järjestämästään palvelusta riskienarviointi ja vaarojen tunnistaminen (turvallisuusasiakirja).

- Kunnan tulee varmistua mm. että palveluympäristö on turvallinen ja soveltuu käyttötarkoitukseensa. Esimerkiksi ajosuunnat, ulkopuoliset eivät pääse alueelle käytön aikana, palveluun osallistumisen ikärajat ja riittävä varmistuminen ikärajojen noudattamisesta, palveluun soveltuvien ajoneuvojen määrittäminen ja riittävä varmistuminen siitä, että moposuoralla käytetään ainoastaan sinne soveltuvia ajoneuvoja, käyttäjien ja sivullisten riittävä ohjeistaminen noudatettavista säännöistä ja palvelun turvallisuudesta.
- Varmistua, ettei palvelua käytetä vastoin sääntöjä.
- Onnettomuuksiin varautuminen (toimintaohjeet onnettomuustilanteissa).” Palvelua ei voi tarjota ilman systemaattista valvontaa.

Tukes asettui vuonna 2019 sille kannalle, että mopoharjoitteluratapalvelun järjestämisessä tulee huomioida muun muassa kuluttajaturvallisuuslaista (920/2011) tulevat vaatimukset mm. turvallisuusasiakirjan sekä palvelun vaarattomuuden osalta. Lisätietoa palveluntarjoajan velvollisuuksista <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet>

Tutkimustietoa moposuoran positiivisista liikenneturvallisuusvaikutuksista ei juurikaan ole.

Liikenneturvan huomioita moposuoriin

”Liikenneturva ei vastusta mopoilua, ajoharjoittelua tai ratatoimintaa. On kuitenkin huomattava, että ajotaitojen harjoittaminen tai korkea ajoneuvon hallintataito eivät kategorisesti tarkoita parempaa liikenneturvallisuutta.

”Kyse on viime kädessä kuljettajan asenteesta ja motiiveista. Jos kuljettaja on motivoitunut ajamaan turvallisesti, hän pärjää vähäisemminkin teknisillä taidoilla. Jos liikenteeseen lähdetään ottamaan riskejä ja hakemaan adrenaliiniauvoa, ohjaamaton ajoharjoittelu voi osalla vain lisätä pököä pesään”, toteaa Liikenneturvan yhteyspäällikkö Tapio Heiskanen.

Mopoilu voi olla nuorelle yksi keino harrastaa ja tavata kavereita, erityisesti seuduilla, joissa välimatkat ovat pitkät. Mopoilijoille on haluttu osoittaa paikkoja harrastaa. Se, että halutaan temppuilupaikka, ei kuitenkaan riitä perusteluksi perustaa moposuora. Kun nuorille mietitään toimintaa, tulisi siihen liittää myös ohjaava elementti.”

Liikenneturvan suunnittelija Toni Vuoristo näkee moposuorissa monia ongelmia. ”Moposuorien ongelmallisuus ei tarkoita sitä, ettei mitään mopotoimintaa voi järjestää, päinvastoin. Kiinnostus nuorta ja nuoren kulkupeliä kohtaan toimii usein hyvänä starttina liikennettä koskeviin teemoihin, kuten asenteisiin ja virittämisen ehkäisyyn. Tavoitteena tulee olla se, että nuorelle pystytään antamaan hyvä liikennekäyttäytymisen malli ja tukea häntä turvallisten toimintatapojen opettelussa. Jos ajoharjoittelua järjestetään, sen tulee olla ohjattua ja mietittyä”, Vuoristo korostaa.

(Liikenneturva

<https://www.liikenneturva.fi/fi/ajankohtaista/tiedote/ohjattuanuorisotoimintaa-moposuorien-sijaan#203abd1e>)”

Moposuoran edellytyksenä on suljettu alue

- Poliisi näkökulma:

”Paikan sulkeminen täytyy tehdä siten, että se on varmuudella estetty muulta liikenteeltä ja siten, ettei suljetulla alueella pyörän kanssa temppuileva voi mitenkään ajoneuvonsa hallinnan menettäessään ajautua jalankulkijoiden tai kenenkään muun päälle. Radan turvallisuus pitää olla

sellainen, ettei pysty aiheuttamaan vaaraa muille tai ettei ole mitään törmäämisvaaraa lähistöllä (puita tms.).”

Lähde: Kontiolahden moposuoran esite

Vakuutukset ajettaessa liikenteeltä suljetulla alueella

- Liikennevakuutuslain 2 §:n 4 kohdan mukaan moottoriajoneuvo ei ole liikennevakuutuslain tarkoittamassa liikenteessä, kun sitä käytetään liikenteestä eristetyllä alueella kilpailu-, harjoitus- tai kokeilutarkoituksiin.
- Alue, jossa kilpailu-, harjoitus- tai kokeilutoiminta tapahtuu, tulee eristää liikenteestä. Vahinkoon osallisen moottoriajoneuvon voidaan katsoa olleen muussa kuin liikennevakuutuslain tarkoittamassa liikenteessä vain, jos kyseinen alue oli eristetty vahingon sattumishetkellä.
- **Eristäminen tulee tehdä niin tehokkaasti, ettei alueelle voi päästä liikennettä, joksi katsotaan myös kevyt liikenne eli jalankulkijat ja pyöräilijät.**

Liikennevahinkolautakunnan soveltamisohje 2/2007

Milloin moposuora on riittävästi eristetty ja suljettu?

- Eristäminen voidaan tehdä rakenteellisin ratkaisuin tai valvonnalla taikka näitä yhdistämällä.
- Eristämisessä käytettäviä rakenteita voivat olla kyseistä tarkoitusta varten rakennettu aita, tiheä, likimain läpitunkematon, yleensä tarkoitusta varten istutettu kasvillisuus (esimerkiksi orapihlaja-aita), maaston muodostama este (esimerkiksi jyrkänne), liikenteen kannalta kulkukelvoton alue (esimerkiksi kesällä vesihauta tai vesistö) tai riittävän laaja, valvottu suoja-alue. **Pelkkä metsään tai pelloille taikka jälle rakennetulle radalle johtavan tien katkaiseminen liikenteeltä ei täytä eristämiseksi asetettuja vaatimuksia, koska ainakin jalankulkijat voivat päästä radalle ympäröivän metsän, pellon tai jään kautta.**
- Yleensä pelkän lippusiiman asettaminen radan ympärille ei yksin täytä eristämisen vaatimuksia. Sen sijaan lippusiiman asettaminen ja rataolosuhteiden edellyttämä riittävän tehokas valvonta voivat yhdessä täyttää eristämisen vaatimukset. Valvojien pitää olla toisiinsa nähden lähituntumaan sijoittuneina niin, että heillä on käytännössä riittävät mahdollisuudet estää tehokkaasti liikenteen pääsy eristettävälle alueelle.

Liikennevahinkolautakunnan soveltamisohje 2/2007

Moposuoran toteuttamisen reunaehdot

- Tarvitaan toimintaan soveltuva alue
- Asfaltoitu pinta, toiminnan ja turvallisuuden kanalta riittävän iso (pituus +100m, leveys n. 10m?) ja teknisesti hyvässä kunnossa oleva alue
- Joko täysin suljettavissa oleva (kauttaaltaan aidattu) tai riittävä käytönaikainen valvonta
- Riittävän etäällä asutuksesta, jotta meluhaittaa ei synny (45-55db raja).
- Mikäli kriteerit täyttävä alue löytyy, vaatii käytännön toiminta tahon, joka vastaa alueen ja sen käytönaikaisesta turvallisuudesta
- Mikäli alue ei ole täysin suljettu, eli aidattu kauttaaltaan, tulee siellä olla käytönaikainen valvonta.
- Käytännössä tämä tarkoittaa, että jonkun virallisen toimijan tulee ottaa tämä vastuulleen ja hoitaakseen

Johtopäätöksiä

Asikkalan kunnalla ei ole osoittaa turvallista vapaana olevaa ja jatkuvasti valvottua paikkaa moposuoralle

- Asikkalan kunnan teknisen palvelualueen tekemän sijaintikartoituksen perusteella kunnan omistamista maa-alueista ei voida osoittaa moposuoralle aluetta. Kunnan maa-alueista ei löydy ko.

käyttötarkoitukseen soveltuvaa aluetta ilman, että alueelle ei jouduttaisi tekemään suuria maanrakennus- ym. toimenpiteitä.

Kunnan näkökulmasta moposuoran toteuttamiseen palveluna liittyy merkittäviä riskejä

• **Moposuoran luonteeseen liittyy ajotoimintaa, jossa on tunnistettu olevan merkittäviä onnettomuus- ja loukkaantumisriskejä.**

Moposuora-toiminnan toteuttajataho ottaisi vastuulleen käyttäjien ja sitä seuraamaan tulleiden henkilöiden turvallisuuden.

• Vaikka paikka olisi oikeaoppisesti aidattu ja suljettu, niin kyse olisi kunnan tuottamasta palvelusta, jossa lopullinen vastuu käyttäjien turvallisuudesta on kunnalla. Suljetulla alueella tapahtuvassa ajoharjoittelussa liikennevakuutukset eivät ole voimassa.

• Mikäli moposuora toteutettaisiin aitaamattomalla alueella, edellyttäisi toiminta riittävää käytönaikaista valvontaa, jolla varmistetaan paitsi alueen kunto, niin myös se, että ulkopuoliset eivät pääse alueelle ja joudu varaan toiminnasta.

Mopoilijat ovat kuitenkin hyvin tärkeä kohderyhmä ja kunta selvittää paikallisten moottoriurheiluseurojen kanssa mahdollisuutta käynnistää ohjattua mopokerhotoimintaa, johon sisältyisi ajamista ja mopojen huoltoa. Paikallisten seurojen kanssa keskustellaan myös mahdollisen Tulliportin moottoriurheilu keskuksen hyödyntämistä toiminnassa.

Mopokerhotoiminnassa ohjaaja olisi paikalla ja nuoret saisivat harjoitella mopon käsittelytaitoja ja mopojen tuunaamista ohjatusti.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen, matti.kettunen@asikkala.fi , puh. 044 7780247.
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	1. Selvitetään mahdollisuuksia mopokerhotoiminnan käynnistämistä paikallisten seurojen, kunnan ja muiden tarvittavien tahojen kanssa. 2. Hyvinvointilautakunnan näkemyksen mukaan kunnan ylläpitämää moposuoraa ei rakenneta vastuu- ja turvallisuussyistä. 3. Hyvinvointilautakunta toimittaa asian kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

KHALL 07.11.2022 § 300

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää: 1. merkitä tiedoksi vastauksen nuorisovaltuuston aloitteeseen, joka koskee moposuoran rakentamista Asikkalaan,

2. esittää valtuustolle, että se päättää merkitä tiedoksi vastauksen valtuustoaloitteeseen ja
3. esittää valtuustolle, että se päättää todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

KVALT 06.02.2023 § 6
477/12.05.06/2022

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen
puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Päätösehdotus Valtuusto päättää

1. merkitä tiedoksi vastauksen valtuustoaloitteeseen ja
2. todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Henna Rautavuo-Hätönen ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 5 luvun 28 §:n kohdan 4 perusteella (palvelussuhdejäävi) ja poistui kokoushuoneesta klo 17.20 pykälän käsittelyn ajaksi.